

Utorok 5. júla 2016

P8_TA(2016)0298

Sociálne a environmentálne normy, ľudské práva a sociálna zodpovednosť podnikov**Uznesenie Európskeho parlamentu z 5. júla 2016 o vykonávaní odporúčaní Parlamentu z roku 2010 týkajúcich sa sociálnych a environmentálnych noriem, ľudských práv a sociálnej zodpovednosti podnikov (2015/2038(INI))**

(2018/C 101/02)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 3, 6 a 21 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na články 11, 153, 191, 207 a 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na články 12, 21, 28, 29, 31 a 32 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Obchod pre všetkých: Smerom k zodpovednejšej obchodnej a investičnej politike (COM(2015)0497),
- so zreteľom na závery 10. ministerskej konferencie WTO (MC10) ⁽¹⁾,
- so zreteľom na parížsku dohodu (30. novembra až 11. decembra 2015) ⁽²⁾,
- so zreteľom na výročnú správu EÚ o ľudských právach a demokracii vo svete (2014) ⁽³⁾,
- so zreteľom na akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu (2015 – 2019) s názvom Udržiavanie problematiky ľudských práv v centre programu EÚ,
- so zreteľom na usmernenia k analýze vplyvov na ľudské práva v rámci posúdení vplyvu týkajúcich sa iniciatív obchodnej politiky ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na štúdiu o doložkách o ľudských právach a demokracii v medzinárodných dohodách, ktorú uverejnila tematická sekcia Európskeho parlamentu v roku 2015,
- so zreteľom na rezolúciu prijatú Valným zhromaždením OSN 25. septembra 2015: Premena nášho sveta: program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2173/2005 z 20. decembra 2005 o vytvorení licenčného systému FLEGT na dovoz dreva do Európskeho spoločenstva ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 978/2012 z 25. októbra 2012, ktorým sa uplatňuje systém všeobecných colných preferencií ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na usmernenia OECD pre nadnárodné podniky ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ https://www.wto.org/english/news_e/news15_e/mc10_19dec15_e.htm

⁽²⁾ <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09r01.pdf>

⁽³⁾ http://eeas.europa.eu/human_rights/docs/2014-hr-annual-report_en.pdf

⁽⁴⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/july/tradoc_153591.pdf

⁽⁵⁾ Uznesenie prijaté Valným zhromaždením OSN 25. septembra 2015 (A/RES/70/1) (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E)

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 347, 30.12.2005, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 303, 31.10.2012, s. 1.

⁽⁸⁾ <http://mneguidelines.oecd.org/text/>

Utorok 5. júla 2016

- so zreteľom na Usmernenie OECD o náležitej starostlivosti a zodpovednom riadení dodávateľských reťazcov nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a vysokorizikových oblastí ⁽¹⁾,
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie zo 14. júla 2015 o vykonávaní hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv – súčasný stav (SWD(2015)0144),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z roku 2011 s názvom Obnovená stratégia EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov na obdobie rokov 2011 – 2014 (COM(2011)0681),
- so zreteľom na rámec investičnej politiky pre udržateľný rozvoj, ktorý vypracovala UNCTAD (2015) ⁽²⁾,
- so zreteľom na štúdiu s názvom Obchodná politika EÚ: prechod z rodovej slepoty k rodovej citlivosti?, ktorú vypracovala tematická sekcia Európskeho parlamentu,
- so zreteľom na štvrtú správu nezávislého experta o podpore demokratického a spravodlivého medzinárodného poriadku – oznámenie generálneho tajomníka OSN na Valnom zhromaždení 5. augusta 2015 (A/70/285),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2010 o sociálnej zodpovednosti podnikov v medzinárodných obchodných dohodách ⁽³⁾,
- so zreteľom na rezolúciu OSN č. 64/292, v ktorej Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov výslovne uznáva vodu a sanitáciu ako ľudské práva a v ktorej sa uvádza, že čistá pitná voda a sanitácia sú nevyhnutné na dodržiavanie všetkých ľudských práv,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. septembra 2015 k ďalšiemu postupu nadväzujúcemu na európsku iniciatívu občanov Right2Water ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2010 o ľudských právach a sociálnych a environmentálnych normách v dohodách o medzinárodnom obchode ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2010 o medzinárodnej obchodnej politike v kontexte naliehavých požiadaviek súvisiacich so zmenou klímy ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na štúdiu s názvom Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti vo výboroch a v delegáciách Európskeho parlamentu, ktorú v roku 2014 uverejnila tematická sekcia C Európskeho parlamentu,
- so zreteľom na rezolúciu Rady pre ľudské práva č. 26/9 ⁽⁷⁾, ktorou rozhodla „vytvoriť otvorenú medzivládnu pracovnú skupinu pre nadnárodné spoločnosti a iné podniky v súvislosti s ľudskými právami, ktorá bude mať mandát na vypracovanie medzinárodného právne záväzného nástroja na reguláciu – v rámci medzinárodného práva v oblasti ľudských práv – činností nadnárodných spoločností a iných podnikov“,
- so zreteľom na reformovaný všeobecného systému preferencií (VSP) stanovený v nariadení (EÚ) č. 978/2012,
- so zreteľom na správu Komisie Európskemu parlamentu a Rade s názvom Správa o všeobecnom systéme preferencií za obdobie rokov 2014 – 2015 (COM(2016)0029),

⁽¹⁾ <http://www.oecd.org/daf/inv/mne/GuidanceEdition2.pdf>

⁽²⁾ <http://unctad.org/en/pages/PublicationWebflyer.aspx?publicationid=1437>

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 99 E, 3.4.2012, s. 101.

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2015)0294.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 99 E, 3.4.2012, s. 31.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 99 E, 3.4.2012, s. 94.

⁽⁷⁾ A/HRC/RES/26/9: <http://www.ihrb.org/pdf/G1408252.pdf>

Utorok 5. júla 2016

- so zreteľom na hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv OSN, revidované usmernenia Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) o nadnárodných podnikoch, trojstranné vyhlásenie Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky, rámec Medzinárodnej integrovanej rady pre podávanie správ (IIRC), desať zásad globálneho paktu OSN a na normu ISO 26000 – „usmernenia pre oblasť sociálnej zodpovednosti“;
 - so zreteľom na francúzsky návrh zákona o náležitej starostlivosti, ktorým sa presadzujú hlavné zásady OSN týkajúce sa podnikania a ľudských práv, a vyhlásenie predsedu Junckera na samite G7 v roku 2015,
 - so zreteľom na projekt Realizácia dlhodobej hodnoty pre spoločnosti a investorov, ktorý sa v súčasnosti vykonáva v rámci zásady OSN týkajúcich sa zodpovedného investovania a globálneho paktu OSN,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre medzinárodný obchod a stanoviská Výboru pre zahraničné veci, Výboru pre rozvoj, Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A8-0217/2016),
- A. keďže Európsky parlament vydal v roku 2010 odporúčanie Komisii týkajúce sa sociálnych a environmentálnych noriem, ľudských práv a sociálnej zodpovednosti podnikov; keďže niektoré z týchto odporúčaní boli vykonané, iné však nie;
- B. keďže Európsky parlament vystupuje ako spolutvorca právnych predpisov, pokiaľ ide o opatrenia vymedzujúce rámec pre vykonávanie spoločnej obchodnej politiky Únie; keďže na ratifikáciu všetkých obchodných dohôd, o ktorých rokuje Únia, sa vyžaduje súhlas Európskeho parlamentu, keďže na zabezpečenie úspechu iniciatívy Komisie v oblasti spoločnej obchodnej politiky je teda nevyhnutné vykonávať odporúčania Európskeho parlamentu;
- C. keďže v dlhodobom horizonte zohráva obchod významnú úlohu pri podpore podnikateľských príležitostí, vytváraní prosperity a zvyšovaní zamestnanosti a tiež pri stimulácii hospodárskeho rozvoja, sociálneho pokroku, zvyšovaní životnej úrovne a kvality života a dlhodobom zlepšovaní noriem v oblasti ľudských práv;
- D. keďže EÚ zdôrazňuje svoje pevné odhodlanie, ktoré opäť potvrdila vo svojej stratégii Obchod pre všetkých a ktoré spočíva v podpore udržateľného rozvoja, ľudských práv a dobrej správy vecí verejných prostredníctvom prostriedkov založených na stimuloch, ako sú napr. systém GSP+ a ustanovenia o preferenčnom prístupe na trh pre krajiny, ktoré sa zaviazali vykonávať hlavné medzinárodné dohovory v týchto oblastiach;
- E. keďže prostredníctvom svojej obchodnej politiky EÚ má schopnosť pozitívne prispievať k lepšiemu dodržiavaniu ľudských práv a k udržateľnému rozvoju v celosvetovom meradle; keďže Komisia musí mať pri svojich krokoch tento cieľ na pamäti; keďže obchodné a investičné dohody majú vplyv na ľudské práva a udržateľný rozvoj, a preto by mali byť koncipované tak, aby podporovali sociálny a environmentálny pokrok, zaručovali, že európske štandardy nebude možné porušiť, chránili ľudské práva a zabezpečovali dodržiavanie sociálnych a environmentálnych pravidiel;
- F. keďže obchod a zahraničné investície medzinárodných podnikov prispievajú k zvýšenému úsiliu o dodržiavanie ľudských a sociálnych práv a práv pracovníkov v krajinách, kde tieto podniky pôsobia;
- G. keďže príspevok Európskeho parlamentu možno merať z hľadiska účinného vykonávania jeho odporúčaní; keďže je potrebné pravidelne monitorovať vykonávanie dohôd s cieľom zabezpečiť plnenie cieľov a záväzkov prijatých v obchodných dohodách, najmä pokiaľ ide o ochranu ľudských práv;
- H. keďže podľa článku 208 ZFEÚ majú EÚ a jej členské štáty v skutočnosti právnu povinnosť vykonávať svoje politiky v súlade s rozvojovými cieľmi;

Utorok 5. júla 2016

- I. keďže v návrhu Komisie týkajúcom sa novej obchodnej a investičnej stratégie s názvom Obchod pre všetkých sa uznáva prepojenie medzi obchodom, ľudskými právami a sociálnymi a environmentálnymi normami a zdôrazňuje sa, že tieto práva a normy by sa mali stať neoddeliteľnou súčasťou hospodárskych a obchodných vzťahov EÚ;
- J. keďže nadnárodné maloobchodné reťazce a podniky nesú zodpovednosť za zlepšovanie pracovných podmienok a zvyšovanie miezd v krajinách výroby;
- K. keďže práva žien sú základnou súčasťou ľudských práv; keďže rodová rovnosť spadá do rozsahu pôsobnosti kapitol obchodných dohôd o udržateľnom rozvoji; keďže osobitné účinky obchodných a investičných dohôd sa odlišným spôsobom dotýkajú žien a mužov v dôsledku štrukturálnych rodových nerovností a keďže trvalo udržateľný a inkluzívny rozvoj, rast a obchodné dohody musia zahŕňať ľudské práva, a to aj z rodového hľadiska;
- L. keďže program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 uznáva zásadný vplyv obchodných politík pri plnení cieľov, keďže sa týka viacerých oblastí politiky, ako sú pravidlá pôvodu, regulácia v oblasti potravín, komoditné trhy a rodová rovnosť;
- M. keďže potenciál systémov GSP a GSP+ na zabezpečenie ratifikácie a vykonávania dohôd o ľudských a pracovných právach v rozvojových krajinách je možné zlepšiť tým, že hospodárske stimuly budú prepojené s účinným prijímaním a kontinuálnym monitorovaním vykonávania základných dohôd o ľudských a pracovných právach;
- N. keďže po nešťastí v budove Rana Plaza EÚ v spolupráci s bangladéskou vládou a MOP začala iniciatívu globálny pakt udržateľnosti pre zlepšovanie pracovných práv a bezpečnosti tovární v Bangladéši s cieľom zlepšiť pracovné podmienky, zdravie a bezpečnosť pracovníkov; keďže na základe týchto snáh sa zvýšilo povedomie verejnosti a boli nájdené inovatívne riešenia problémov obchodu a udržateľného rozvoja, ako sú dohody o požiarnej bezpečnosti a bezpečnosti budov v Bangladéši;
- O. keďže je potrebné, aby súkromný sektor spolu s verejným sektorom prispievali k udržateľnému rozvoju; keďže podniky musia konať sociálne a environmentálne zodpovedným spôsobom; keďže nová generácia obchodných a investičných dohôd Únie obsahuje kapitoly o udržateľnom rozvoji, ktoré stranám dohody ukládajú povinnosť zasadzovať sa za ochranu ľudských práv, dodržiavať sociálne a environmentálne normy a zabezpečiť sociálnu zodpovednosť podnikov; keďže tieto kapitoly v po sebe nasledujúcich obchodných dohodách EÚ vykazujú rôznu úroveň ambícií; keďže Komisia je nábádaná, aby bola čo najambicióznejšia;
- P. keďže stratégia Komisie Obchod pre všetkých z roku 2015 robí z obchodu a udržateľného rozvoja prioritu EÚ; keďže ak má táto stratégia agende v oblasti obchodu a udržateľného rozvoja dať ten správny impulz, musí Komisia premeniť svoje tak veľmi vítané ambície na rozhodné a konkrétne opatrenia;
- Q. keďže projekt Realizácia dlhodobej hodnoty pre spoločnosti a investorov vykonávaný na základe zásad OSN v oblasti zodpovedného investovania a globálneho paktu OSN je prejavom toho, že hospodárska obnova v Európe a na svete je zlučiteľná so zásadami sociálnej spravodlivosti, environmentálnej udržateľnosti a dodržiavania ľudských práv a že sa tieto oblasti vzájomne podporujú;
- R. keďže v článku 207 ZFEÚ sa stanovuje, že „spoločná obchodná politika sa uskutočňuje v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie“;
- S. keďže článok 21 Zmluvy o Európskej únii opätovne potvrdzuje, že vonkajšia činnosť EÚ sa riadi zásadami demokracie, právneho štátu, univerzálnosti a nedeliteľnosti ľudských práv a základných slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, rovnosti a solidarity a Chartou Organizácie Spojených národov a medzinárodným právom;

Utorok 5. júla 2016

- T. keďže prepojenie medzi obchodom, ľudskými právami a sociálnymi a environmentálnymi normami sa stalo neoddeliteľnou súčasťou hospodárskych a obchodných vzťahov EÚ; keďže politika týkajúca sa ľudských práv a demokracie v tretích krajinách by sa mala naďalej začleňovať do ostatných politík EÚ s vonkajším rozmerom vrátane obchodnej politiky; keďže EÚ by mala využívať obchodnú politiku na to, aby podporila cieľ stanoviť prísne globálne normy v oblastiach ľudských a sociálnych práv, ochrany spotrebiteľa a otázok týkajúcich sa životného prostredia;
- U. keďže obchodná politika a ambiciózne obchodné dohody presadzujú a posilňujú obchodný systém založený na globálnych pravidlách; keďže pred uzatvorením obchodných rokovanií by mali byť tiež riadne a transparentne zohľadnené otázky týkajúce sa ľudských práv; keďže hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv spoločne so všetkými ďalšími príslušnými nástrojmi vrátane presadzovania sociálnej zodpovednosti podnikov, sú zamerané na presadzovanie ustanovení v oblasti ľudských práv vo vzťahu k obchodnej politike;
- V. keďže 26. júna 2014 Rada OSN pre ľudské práva prijala rezolúciu o vytvorení medzivládnej pracovnej skupiny, ktorá bola poverená začatím procesu vedúceho k vytvoreniu medzinárodného právne záväzného nástroja na reguláciu činností nadnárodných spoločností a iných podnikov v rámci medzinárodného práva;
- W. keďže obchod a ľudské práva sa môžu navzájom podporovať a keďže podnikateľská sféra, ktorá je povinná dodržiavať ľudské práva, tiež môže zohrávať dôležitú úlohu tým, že ponúkne pozitívne podnety v oblasti ľudských práv, demokracie, environmentálnych noriem a sociálnej zodpovednosti podnikov; keďže EÚ zohráva vedúcu úlohu pri vyjednávaní a vykonávaní mnohých iniciatív pre globálnu zodpovednosť, ktoré idú ruka v ruke s presadzovaním a dodržiavaním medzinárodných noriem, okrem iného sociálnej spravodlivosti, environmentálnej udržateľnosti a dodržiavania ľudských práv; keďže sa uznáva dlhodobý pozitívny vplyv európskych podnikov fungujúcich celosvetovo na ľudské práva, ako aj ich pôsobenie príkladom prostredníctvom nediskriminačnej firemnej kultúry; keďže upevňovanie obchodných vzťahov na základe ochrany a presadzovania ľudských práv posilňuje vzájomné porozumenie a spoločné hodnoty, ako sú právny štát, dobrá správa vecí verejných a dodržiavanie ľudských práv;

Všeobecné zásady

1. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začlenili prístup uplatňujúci hľadisko rodovej rovnosti do všetkých svojich politík vrátane obchodnej politiky a aby zaručovali okrem iného účinné dodržiavanie Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW); vyzýva Komisiu, aby vo svojom posúdení vplyvu obchodnej stratégie EÚ zohľadnila aspekty súvisiace s rodovou rovnosťou, pokiaľ ide o práva žien, a vyzýva Komisiu, aby systematicky posúdila existujúce obchodné a investičné dohody s cieľom určiť ich vplyv na rodovú rovnosť;
2. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila väčšiu súdržnosť, pokiaľ ide o rozvoj, účinné hodnotenie politiky a koordináciu rozvojovej pomoci a obchodnej politiky a aby sa snažila zabezpečiť, aby všetky zainteresované strany dodržiavali medzinárodné normy v oblasti ľudských práv, rodovej rovnosti, pracovného práva a ochrany životného prostredia;
3. vyzýva EÚ, aby zohrávala aktívnu úlohu pri plnení 17 cieľov udržateľného rozvoja stanovených v programe udržateľného rozvoja do roku 2030, ktorý Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov prijalo na svojej 70. schôdzi;
4. vyzýva EÚ a členské štáty, aby podporovali záväzné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby spoločnosti platili dane tam, kde sa vykonávajú hospodárske činnosti a kde sa vytvára hodnota, aby presadzovali povinné vykazovanie podľa jednotlivých krajín zo strany súkromného sektora podľa odporúčaní OECD a aby podporovali dobrú správu vecí verejných najmä v daňových záležitostiach a účinnom výbere daní; ďalej vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby sa táto otázka v rámci politického dialógu riešila prednostne (na úrovni politiky týkajúcej sa rozvoja a obchodu) a podporovali úlohu občianskej spoločnosti pri zabezpečovaní verejnej kontroly nad daňovou správou a monitorovaní prípadov

Utorok 5. júla 2016

daňových podvodov; domnieva sa, že daňová politika podniku by sa mala považovať za súčasť sociálnej zodpovednosti podnikov, a sociálne zodpovedné správanie teda neponecháva žiadny priestor pre stratégie vyhýbania sa daňovým povinnostiam alebo využívania daňových rajov;

5. uznáva, že prístup k spoločným statkom, akými sú voda, zdravotná starostlivosť a vzdelanie, je kľúčovým odrazom schopnosti krajiny zaručiť dodržiavanie ľudských a sociálnych práv;

6. zdôrazňuje, že EÚ so svojou dlhodobou sociálnou a environmentálnou bilanciou v kontexte obchodnej diplomacie už teraz prebehla ostatné hlavné svetové obchodné subjekty; zdôrazňuje, že záväzky v oblasti ľudských práv našich obchodných partnerov poskytujú pevný základ pre prebiehajúci dialóg, procesy spolupráce a postupné zlepšenia v dlhodobom horizonte;

7. zdôrazňuje význam obchodu a zahraničných investícií ako dôležitých nástrojov na dosiahnutie hospodárskeho rastu, trvalo udržateľného rozvoja, dobrej správy vecí verejných a ochrany ľudských práv;

8. pripomína, že obchod a priame zahraničné investície zvyšujú prosperitu v chudobnejších krajinách; pripomína, že existuje podstatná súvislosť medzi nárastom prosperity a lepšou ochranou ľudských práv, sociálnych práv, práv pracovníkov a účinnou ochranou životného prostredia;

9. pripomína, že EÚ sa zaviazala, že vo vzťahoch s tretími krajinami bude premyslene presadzovať a dodržiavať ľudské práva a demokraciu vo všetkých svojich politikách vrátane obchodnej politiky, ako aj v rámci všetkých svojich nástrojov financovania vonkajšej činnosti;

10. odporúča preto obchodnú stratégiu EÚ ako nástroj na podporu demokratických hodnôt v tretích krajinách; oceňuje preto posilnenie obchodných dohôd a programov týkajúcich sa obchodných preferencií ako nástrojov na podporovanie ľudských práv, odstránenie nútenej a detskej práce, zaistenie potravinovej bezpečnosti a práva na zdravie, udržateľný rozvoj a vysoké bezpečnostné environmentálne normy, ako aj ekonomické príležitosti pre všetkých;

Ľudské práva, environmentálne a sociálne normy na mnohostrannej úrovni

11. zdôrazňuje, že je dôležité, aby EÚ nadviazala spoluprácu na mnohostrannej úrovni, a preto opäť vyzýva Komisiu, aby prevzala vedúcu úlohu v rámci reformy riadenia WTO, a to najmä s ohľadom na dosiahnutie týchto cieľov:

- a) posilniť účinnú spoluprácu a pravidelný dialóg medzi WTO a príslušnými agentúrami OSN, predovšetkým vysokým komisárom pre ľudské práva, konferenciou OSN pre obchod a rozvoj a Medzinárodnou organizáciou práce, najmä tým, že MOP bude v rámci WTO udelený štatút pozorovateľa a bude zapojená do obchodných sporov týkajúcich sa porušenia medzinárodných ľudských práv a pracovných dohovorov; domnieva sa, že MOP by mala byť aj naďalej zapojená do dvojstranných, viacstranných a mnohostranných obchodných dohôd,
- b) zreformovať mechanizmy preskúmania obchodnej politiky WTO tak, aby zahŕňala sociálny, environmentálny a ľudskoprávny rozmer založený na usmerneniach MOP, usmerneniach OSN týkajúcich sa ľudských práv a usmerneniach mnohostranných environmentálnych dohôd a podporovať trvalo udržateľný rozvoj, najmä tým, že sa v rámci WTO vytvorí popri existujúcom výbore pre obchod a životné prostredie výbor pre obchod a dôstojnú prácu, ako sa požaduje v odporúčaní z roku 2010,
- c) posúdiť, v akom rozsahu výbor WTO pre obchod a životné prostredie splnil svoje úlohy podľa ministerského rozhodnutia WTO o obchode a životnom prostredí prijatého v Marrákeši 15. apríla 1994 a svoje závery, pokiaľ ide o to, čo je ešte potrebné urobiť, najmä v kontexte globálneho dialógu v oblasti zmierňovania zmeny klímy a prispôbovania sa jej a v súvislosti s WTO, ako to pôvodne požadoval Európsky parlament,
- d) konštruktívne sa zapojiť do činnosti pracovnej skupiny OSN pre proces uzatvárania zmlúv v súvislosti s podnikmi a ľudskými právami na základe štúdie o riešení hrubého porušovania ľudských práv firmami prostredníctvom súdnych opravných prostriedkov, ktorú realizoval Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva;

Utorok 5. júla 2016

12. vyzýva Komisiu, aby aktívne podporovala ďalšie reformy WTO s cieľom vymedziť multilaterálne pravidlá pre trvalo udržateľné a zodpovedné riadenie svetových dodávateľských reťazcov, ktoré by mali zahŕňať najmä:

- a) účinnú a vymožitelnú náležitú starostlivosť v dodávateľskom reťazci, ako aj požiadavky transparentnosti vychádzajúce z hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv,
- b) zdravotné a bezpečnostné normy, kde by sa malo uznávať najmä právo pracovníkov na bezpečnostné výbory,
- c) minimum sociálnej ochrany,
- d) rešpektovanie základných pracovných noriem MOP;

13. opakuje svoju žiadosť, aby sa zabezpečilo, že akékoľvek opatrenie prijaté zmluvnou stranou v rámci parížskej dohody alebo v súvislosti s niektorým z princípov alebo záväzkov obsiahnutých v článkoch 3 a 4 Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy bude zabezpečené aj poskytnutím právne náležitejšej ochrany práva na reguláciu v obchodných dohodách;

14. naliehavo vyzýva Komisiu, aby urýchlila pokrok vo vývoji systémov odlišovania výrobkov podľa ich výrobných postupov a metód a kritérií trvalej udržateľnosti v rámci obchodných dohôd;

15. vyzýva členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie o dodržanie svojho záväzku postupne zrušiť dotácie na fosílnu palivá v súlade so záväzkom G20;

16. domnieva sa, že obchodná politika by mohla vo väčšej miere prispievať k energetickej transformácii a že obchodné nástroje EÚ by mali podporiť vznik a rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov a rozvoj environmentálneho tovaru a technológií v Európe; uznáva úsilie Komisie viesť rokovania o viacstrannej dohode o environmentálnom tovare (dohoda o environmentálnych tovaroch) a žiada, aby tieto rokovania vyústili do ambiciózne a vyváženej dohody; žiada Komisiu, aby v rámci rokovaní o dohode o environmentálnych tovaroch vytvorila kvantitatívne alebo kvalitatívne kritériá na identifikáciu environmentálneho tovaru a podporovala dôveryhodnú a transparentnú metodiku rokovaní o dohode o environmentálnych tovaroch; okrem toho vyzýva Komisiu, aby náležite zohľadnila faktory ovplyvňujúce obchod s environmentálnym tovarom, ako sú antidumpingové politiky v sektore energie z obnoviteľných zdrojov, režimy duševného vlastníctva, striktné finančné programy a vnútroštátne environmentálne politiky, ktoré vytvárajú dopyt po takomto tovare;

Ľudské práva, environmentálne a sociálne normy na bilaterálnej úrovni

17. víta rozhodnutie Komisie uskutočniť ex ante a ex post posúdenia vplyvu na udržateľnosť v prípade všetkých obchodných dohôd v súlade s usmerneniami pre analýzu posúdení vplyvu na ľudské práva, pokiaľ ide o iniciatívy obchodnej politiky; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby

- a) uplatňovala usmernenia pri vypracúvaní posúdení vplyvu na udržateľnosť pre všetky súčasné a budúce rokovania,
- b) zohľadnila v týchto posúdeniach vplyvu hlavné zásady, ktoré vypracoval osobitný spravodajca OSN pre právo na výživu,
- c) zohľadnila vplyv obchodných a investičných dohôd na osobitne zraniteľné osoby, ako sú príslušníci menších alebo zemepisne izolované osoby, chudobní alebo sociálne vylúčení; v tejto súvislosti upozorňuje aj na záväzok Komisie posúdiť vplyv dohody o voľnom obchode na najvzdialenejšie regióny EÚ,
- d) zabezpečila riadne zapojenie organizácií občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov do rozvoja posúdenia vplyvu na udržateľnosť a zapájala Európsky parlament do všetkých etáp tohto procesu,
- e) počas rokovaní v plnej miere zohľadnila zistenia týchto hodnotení,
- f) zabezpečila včasné zverejňovanie posúdení vplyvu na udržateľnosť s cieľom poskytnúť informácie pre rokovacie pozície predtým, ako budú sformulované, informovať verejnosť a umožniť voleným zástupcom riadne posúdiť navrhované dohody;

Utorok 5. júla 2016

18. uznáva závery európskeho ombudsmana týkajúce sa rozhodnutia Komisie uzatvoriť dohodu s Vietnamom ešte skôr, ako sa ukončí proces hodnotenia vplyvu na ľudské práva a vyzýva Komisiu, aby vykonala toto posúdenie pri najbližšej príležitosti na základe novej metodiky s cieľom umožniť Európskemu parlamentu prijať kvalifikované rozhodnutie;

19. opätovne zdôrazňuje svoju podporu podmienenosti týkajúcej sa ľudských práv v obchodných dohodách a pripomína dôležitosť dodržiavania a uplatňovania doložiek o ľudských právach; víta úsilie Komisie a Rady zaviesť takéto právne záväzné doložky o ľudských právach do všetkých obchodných a investičných dohôd v súlade so spoločným prístupom a žiada o zverejnenie spoločného prístupu Rady; konštatuje, že doložky o ľudských právach neboli zahrnuté do všetkých dohôd EÚ a žiada, aby prebiehajúce obchodné rokovania s ostatnými partnermi EÚ, najmä pokiaľ ide o TTIP, zabezpečili začlenenie právne záväznej doložky o ľudských právach;

20. domnieva sa však, že súčasné ustanovenia len obmedzene vplyvajú na splnenie povinnosti a záväzkov v oblasti ľudských práv; vyzýva preto Komisiu a Radu, aby vykonali tieto úpravy:

- a) zahrnutie obchodných ochranných ustanovení, ktoré by v prípadoch preukázaného porušovania doložiek o ľudských právach chránili schopnosť každej strany plniť svoje ľudskoprávne záväzky v oblastiach, v ktorých nesú primárnu zodpovednosť,
- b) pravidelné hĺbkové monitorovanie uplatňovania doložiek o ľudských právach v obchodných dohodách a dohodách o pridružení, najmä prostredníctvom zverejňovania pravidelných spoločných správ Komisie a ESVČ Európskemu parlamentu o dodržiavaní ľudských práv v partnerských krajinách a prostredníctvom zriadenia medziinštitucionálneho výboru,
- c) zváženie zaradenia výboru pre ľudské práva do všetkých obchodných dohôd EÚ s cieľom zabezpečiť vážne a systematické sledovanie otázok v oblasti ľudských práv vo vzťahu k dohode; v tejto súvislosti pripomína význam zapojenia verejnosti do rokovaní s cieľom zabezpečiť transparentnosť,
- d) zabezpečenie toho, že EÚ má systém vnútroštátnych opravných prostriedkov, ktorý v prípade nedodržania obchodných dohôd a doložiek o ľudských právach umožňuje podať sťažnosť;

21. pripomína požiadavku, ktorú vyjadril vo svojich odporúčaniach z roku 2010, aby každá obchodná dohoda EÚ, či už dvojstranná alebo viacstranná, zahŕňala komplexné, vykonateľné a ambiciózne kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji; zdôrazňuje nesúlad medzi kapitolami o obchode a udržateľnom rozvoji v rôznych obchodných dohodách EÚ; vyzýva preto Komisiu, aby vo všetkých obchodných rokovaníach dodržiavala najvyššiu úroveň konzistentnosti a zaviedla kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji s týmito charakteristikami:

- a) záväzok všetkých strán ratifikovať a účinne zaviesť osem hlavných a štyri prioritné dohovory MOP, ako aj medzinárodné mnohostranné environmentálne dohody,
- b) krytie doložiek o ľudských právach a kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji, rovnocenne s ostatnými zmluvnými stranami dohody, prostredníctvom všeobecného mechanizmu urovnávania sporov, ako sa požaduje v odporúčaní z roku 2010 o zabezpečení dodržiavania ľudských práv a sociálnych a environmentálnych noriem,
- c) možnosť pre sociálnych partnerov a občiansku spoločnosť podať prostredníctvom postupu podávania sťažností odvolanie a žiadať nápravu,
- d) účinné preventívne opatrenia, aj vo forme peňažných opravných prostriedkov, v prípade vážneho a dokázaného porušenia ustanovení kapitoly dohody o trvalo udržateľnom rozvoji; tieto opatrenia by mohli byť vykonané prostredníctvom dočasného spomalenia, zníženia alebo dokonca pozastavenia niektorých obchodných výhod stanovených v dohode v prípade závažného a nepretržitého porušovania týchto noriem ako krajné opatrenie a zavedenie akčných plánov s našimi partnermi by mohlo pomôcť napraviť nedodržiavanie určitých záväzkov v rámci obchodných a investičných dohôd;

22. opakuje svoju požiadavku na zriadenie fór udržateľného rozvoja alebo poradných skupín v rôznych fázach navrhovania, prerokovania a vykonávania dohody; pripomína potrebu úplnej nezávislosti všetkých domácich poradných skupín a ich prístupu k primeraným zdrojom; berie na vedomie kritiku, ktorú často vyjadrujú niektorí účastníci domácich poradných skupín, ktoré zriadila EÚ v rámci existujúcich obchodných dohôd, že ich verejné rokovania nemajú žiadny praktický vplyv a navrhuje, aby Komisia vykonala tieto opatrenia:

Utorok 5. júla 2016

- a) vytvoriť systém podávania správ, ktorý umožní Európskemu parlamentu posúdiť prácu poradných skupín,
- b) systematicky a konkrétnym spôsobom reagovať na obavy domácich poradných skupín EÚ a nadviazať na iniciatívy, ktoré v tomto rámci navrhujú organizácie občianskej spoločnosti EÚ a sociálni partneri,
- c) stanoviť základné logistické ustanovenia v kapitolách o obchode a udržateľnom rozvoji s cieľom umožniť účinné vykonávanie, pretože tieto aspekty sa v niektorých prípadoch preukázali ako vážne prekážky, ako aj prijať príslušné sprievodné opatrenia, ako je technická pomoc a programy spolupráce;

23. požaduje väčšiu transparentnosť a zodpovednosť voči miestnym organizáciám pri formulovaní pravidiel medzinárodného obchodu a vnútroštátnych obchodných politík, a to pri súčasnom zabezpečení konzistentnosti, pokiaľ ide o dodržiavanie práv pracovníkov a ľudských práv vrátane práv žien;

24. žiada Komisiu, aby užšie zapojila Európsky parlament do procesu monitorovania vykonávania obchodných a investičných dohôd, pokiaľ ide o dodržiavanie noriem v oblasti ľudských práv a sociálnych a environmentálnych noriem, a žiada Radu, aby všetky rozhodnutia týkajúce sa prehodnotenia, či dokonca pozastavenia uplatňovania dohody v prípade potreby s Európskym parlamentom konzultovala;

Ľudské práva, environmentálne a sociálne normy na jednostrannej úrovni

25. víta skutočnosť, že nový všeobecný systém preferencií (VSP) (nariadenie (EÚ) č. 978/2012) nadobudol účinnosť 1. januára 2014 a zverejnenie prvej monitorovacej správy k systému VSP za obdobie 2014 – 2015; zastáva názor, že obchodná politika musí byť spôsob, ako podporiť partnerské krajiny EÚ pri prijímaní vyšších sociálnych a environmentálnych noriem a žiada preto Komisiu, aby zaviedla tieto nápravné opatrenia:

- a) objasniť, či už prostredníctvom delegovaného aktu alebo nadchádzajúcej revízie nariadenia (EÚ) č. 978/2012, pojmy „závažné problémy s účinným vykonávaním“ medzinárodného dohovoru a „závažné a systematické porušovanie zásad“ obsiahnuté v medzinárodnom dohovore,
- b) vyžiadať si stanoviská všetkých príslušných monitorovacích orgánov s cieľom lepšie posúdiť súlad s medzinárodnými dohovormi uvedenými v nariadení o VSP; predovšetkým sa upriamiť na posúdenie stanovísk výboru odborníkov Medzinárodnej organizácie práce na uplatňovanie dohovorov, pokiaľ ide o udeľovanie a pozastavenie obchodných preferencií v súlade s nariadením o VSP,
- c) posilniť v nadchádzajúcej revízii nariadenia (EÚ) č. 978/2012 monitorovanie záväzkov zo strany prijímajúcich krajín; sociálni partneri a organizácie občianskej spoločnosti by mali zohrávať oficiálnu úlohu v monitorovaní VSP a VSP +, najmä prostredníctvom postupu vypočutia a reagovania na obavy adresované Komisii,
- d) zahrnúť sociálnej zodpovednosti podnikov do VSP v rámci jeho revízie, ako sa požadovalo v roku 2010, aby bolo zo strany nadnárodných spoločností zabezpečené dodržiavanie záväzkov vyplývajúcich z vnútroštátnych a medzinárodných právnych predpisov v oblastiach ľudských práv, pracovných noriem a environmentálnych pravidiel,
- e) monitorovať a hodnotiť vývoj týkajúci sa vykonávania a účinnosti iniciatívy „všetko okrem zbraní“ a štandardných opatrení VSP a podať správu Európskemu parlamentu;

26. podporuje záväzok Komisie pracovať na odstránení detskej práce; víta prijatie pracovného dokumentu útvarov a opakuje svoju požiadavku z roku 2010 na vyvážený a reálny návrh právnych predpisov, ktorý obsahuje opatrenia, akými sú označovanie produktov, pri ktorých výrobe nebola použitá detská práca, obchodné preferencie pre krajiny, ktoré plnia určité pracovné normy a horizontálny zákaz dovozu výrobkov vyrobených s použitím detskej práce; zdôrazňuje význam začlenenia cieľa boja proti nútenej práci a detskej práci do kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji obchodných dohôd EÚ popri 6 základných dohovorech MOP, ako aj angažovanosť EÚ v medzinárodných rokovaníach na úrovni WTO, OECD a MOP s cieľom urýchliť multilaterálny rozmer;

Utorok 5. júla 2016

27. potvrdzuje svoj nesúhlas s akýmkoľvek priamym alebo nepriamym ustanovením ovplyvňujúcim obchod v oblasti služieb súvisiacich s energiou, ktoré by umožnilo technologickú neutralitu dotácií; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa s príslušnou vážnosťou zaoberali skutočnosťou, že nárast emisií CO₂ pochádzajúcich z medzinárodného obchodu oslabuje európsku stratégiu v oblasti klímy, a zdôrazňuje, že prechod na miestnu výrobu a spotrebiteľské návyky môže prispieť k dosiahnutiu cieľov parížskej dohody;

28. pripomína vnútornú spojitosť medzi zmenou klímy a odlesňovaním spôsobeným ťažbou komodít, ktorá nie je udržateľná a je nezákonná; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účinné uplatňovanie a presadzovanie nariadenia FLEGT a nariadenia EÚ o dreve vrátane povinnosti zákonnosti v dodávateľských reťazcoch dreva;

29. víta rozhodnutie Komisie začať štúdiu uskutočniteľnosti európskeho akčného plánu pre odlesňovanie a degradáciu lesov;

Sociálna zodpovednosť podnikov (SZP)

30. pripomína žiadosť Európskeho parlamentu z roku 2010 o zahrnutie sociálnej zodpovednosti podnikov do všetkých obchodných dohôd EÚ a opatrenia na lepšie presadzovanie práva, najmä tým, že Komisia bude mať možnosť vykonávať vyšetrovania údajného porušenia záväzkov v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov a tým, že sa vytvoria kontaktné miesta v EÚ, ktoré by mali za základ kontaktné miesta OECD, ktoré by zároveň posilňovali; žiada Komisiu, aby zvýšila svoje úsilie o to, aby spoločnosti v rámci ich dodávateľských reťazcov v plnej miere dodržiavali a dosiahli súlad so základnými pracovnými normami MOP a medzinárodne uznávanými normami SZP, najmä s nedávno aktualizovanými usmerneniami OECD pre nadnárodné podniky, desiatimi zásadami globálneho paktu OSN, normou ISO 26000 Usmernenia pre oblasť sociálnej zodpovednosti, tripartitnou deklaráciou MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných spoločností a sociálnej politiky a s hlavnými zásadami OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, najmä v textilnom a ťažobnom priemysle, v ktorých je riziko porušovania ľudských práv a sociálnych štandardov bežnejšie; upozorňuje na pakt udržateľnosti, ktorý začala Komisia spolu s Bangladéšom, MOP a Spojenými štátmi po nešťastí v budove Rana Plaza v roku 2013; zdôrazňuje význam pokračovania v dosahovaní cieľov paktu udržateľnosti s cieľom zlepšiť práva pracovníkov, ako aj potrebu zodpovednejšieho riadenia dodávateľských reťazcov na medzinárodnej úrovni; vyzýva Komisiu, aby uskutočňovala podobné programy a opatrenia s inými obchodnými partnermi EÚ;

31. zastáva názor, že je nanajvýš dôležité pokračovať v úsilí o dodržiavanie deklarácie OECD o medzinárodných investíciách a nadnárodných podnikoch, pričom je potrebné zabezpečiť, že usmernenia budú presne citované vo všetkých nových dohodách uzatvorených medzi EÚ a tretími krajinami, a prejsť od pasívneho k aktívnemu prístupu, pokiaľ ide o ich uplatňovanie; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila transparentnosť, pokiaľ ide o prístup k informáciám o správaní podnikov a zaviedla účinný a vymáhateľný systém predkladania správ, ktorý poskytuje informácie o hodnotových reťazcoch výroby; pripomína svoju pozíciu z roku 2010, v ktorej požaduje od spoločností, aby uverejňovali svoje súvahy v oblasti SZP a od všetkých podnikov dodržiavanie náležitej starostlivosti; naliehavo vyzýva Komisiu, aby aktualizovala svoju stratégiu pre oblasť sociálnej zodpovednosti podnikov na stanovenie prísnejších požiadaviek na podávanie správ a na zabezpečovanie súladu, ktoré zaisťujú účinné vykonávanie hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, a naliehavo vyzýva členské štáty, aby podporovali presadzovanie sociálnej zodpovednosti podnikov v obchodných dohodách;

32. vyzýva EÚ, aby stanovila platformy pre dialóg o SZP, ktoré by združovali občiansku spoločnosť, podniky, medzinárodné organizácie a iné zainteresované strany;

33. vyzýva Komisiu, aby využila nové výsledky projektu Realizácia dlhodobej hodnoty pre spoločnosti a investorov vykonávaného na základe zásad OSN v oblasti zodpovedného investovania a globálneho paktu OSN v rámci vlastného Európskeho fondu pre strategické investície a v rámci svojho dialógu s investormi pri rokovaniach o obchodných dohodách a na podporu myšlienky udržateľnej únie kapitálových trhov podporou udržateľného obchodu;

34. pripomína, že tripartitné vyhlásenie MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky, program MOP v oblasti dôstojnej práce a pracovné aspekty usmernení OECD pre nadnárodné podniky sú hlavnými textami týkajúcimi sa sociálnej zodpovednosti podnikov; žiada Komisiu, aby nadviazala na iniciatívy OECD a OSN prostredníctvom začlenením nových a nedávno vytvorených medzinárodných noriem do právnych predpisov EÚ a aby na stretnutí ministrov pre obchod skupiny G20 v Šanghaji v júli 2016 presadzovala vyvážené a komplexné politické odporúčania vrátane silného rozmeru udržateľného rozvoja globálnych hodnotových reťazcov;

Utorok 5. júla 2016

35. pripomína, že EÚ je hlavným svetovým aktérom v oblasti národných akčných plánov pre SZP; vyzýva Komisiu, aby v spoločnostiach EÚ pôsobiacich v zahraničí aktívne propagovala zodpovedné správanie sa podnikov s osobitným zameraním na prísne dodržiavanie všetkých ich právnych povinností vyplývajúcich buď z vnútroštátnych zákonov, alebo z akýchkoľvek dvojstranných či medzinárodných právnych záväzkov, ktoré sa vzťahujú na ich obchodné činnosti, a to v neposlednom rade súlad s medzinárodnými normami a pravidlami v oblasti ľudských práv, práce a životného prostredia; v záujme dosiahnutia tohto cieľa ďalej navrhuje, aby Komisia aktívne spolupracovala so svojimi partnerskými krajinami vo výmene najlepších postupov a znalostí o spôsoboch a prostriedkoch na zlepšenie podnikateľského prostredia a zvýšenie informovanosti o zodpovednom správaní sa podnikov;

36. konštatuje, že program SZP sa musí prispôbiť špecifickým potrebám regiónov a krajín s cieľom prispieť k zlepšeniu udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja;

37. vyzýva Komisiu, aby prijala obchodné a investičné opatrenia zahŕňajúce udelenie značky, udelenie preferenčného prístupu k verejným zákazkám EÚ a vykonávanie programov na podporu MSP, ktoré budú stimulovať a odmeňovať spoločnosti, ktoré zavádzajú stratégie pre sociálnu zodpovednosť podnikov;

38. dôrazne odporúča, aby sa do smernice EÚ o zverejňovaní nefinančných informácií začlenila povinnosť veľkých podnikov podávať správy o ľudských právach; vyzýva členské štáty, aby túto smernicu bezodkladne a účinne transponovali; upozorňuje na rámec vykazovania pre hlavné zásady OSN, referenčné hodnoty týkajúce sa ľudských práv pre podniky a cieľ integrovaného vykazovania a vyzýva všetky kótované spoločnosti EÚ a ich akcionárov, aby dodržiavali charakter smernice v rámci EÚ a pri obchodovaní mimo EÚ;

39. vyzýva EÚ a členské štáty, aby sa aktívne podieľali na práci v rámci Rady OSN pre ľudské práva a Programu OSN pre životné prostredie (UNEP) týkajúcej sa medzinárodnej zmluvy s cieľom brať nadnárodné spoločnosti na zodpovednosť za porušovanie ľudských práv a environmentálnych noriem;

40. zdôrazňuje, že účinné vykonávanie týchto odporúčaní je kľúčovým prvkom posúdenia zo strany Európskeho parlamentu obchodných dohôd, ktoré vyrokovala Komisia; požaduje podrobnú a včasnú reakciu zo strany Komisie na všetky body vznesené v tomto uznesení;

o

o o

41. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.
